

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2021. gada 27. septembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Aivara Lemberga (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 160/2021),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma 529. panta pirmās daļas 3.¹ punktu un 550. panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju par spēkā neesošu no 2021. gada 22. februāra.

2. Kriminālprocesa likuma 529. pants noteic, kādi papildu jautājumi var tikt izlemti attaisnojoša vai notiesājoša pirmās instances tiesas sprieduma rezolutīvajā daļā. Saskaņā ar šā panta pirmās daļas 3.¹ punktu sprieduma rezolutīvajā daļā papildus var tikt iekļauts tiesas lēmums par pārsūdzības termiņa pagarināšanu vēl par desmit dienām kriminālprocesa īpašas sarežģītības un apjoma dēļ.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 550. panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas sūdzību vai protestu iesniedz ne vēlāk kā desmit dienu laikā vai, ja tiesa pagarinājusi pārsūdzības termiņu, ne vēlāk kā divdesmit dienu laikā pēc dienas, kad kļuvis pieejams pilns tiesas nolēmums.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma, tam pievienotajiem dokumentiem, kā arī Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās informācijas izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir apsūdzētais krimināllietā. Pirmās instances tiesa 2021. gada 22. februārī pieņēma saīsinātu notiesājošu spriedumu, bet 2021. gada 22. jūnijā kļuva pieejams pilns pirmās instances tiesas spriedums. Spriedumā citstarp norādīts, ka pilno spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā divdesmit dienu laikā no tā pieejamības dienas. Apelācijas sūdzības par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza gan Pieteikuma iesniedzējs, gan arī viņa aizstāvji.

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka konkrētā krimināllietā ir ļoti apjomīga un ļoti apjomīgs ir arī pirmās instances tiesas spriedums. Apstrīdētās normas paredzot, ka termiņš pirmās instances tiesas sprieduma pārsūdzēšanai apelācijas kārtībā ir desmit dienas, bet īpaši sarežģītā un apjomīgā kriminālprocesā tiesa varot pagarināt šo termiņu vienīgi līdz divdesmit dienām. Šāds termiņš neesot pietiekams, lai sagatavotu kvalitatīvu apelācijas sūdzību un efektīvi pārsūdzētu sevišķi sarežģītā un apjomīgā kriminālprocesā pieņemtu pirmās instances tiesas

spriedumu. Lai gan Pieteikuma iesniedzējs un viņa aizstāvji konkrētajā gadījumā iesniedza apelācijas sūdzības pirmās instances tiesas spriedumā norādītajā termiņā, tomēr to sastādīšana bijusi apgrūtināta un vēlāk viņi iesnieguši arī apelācijas sūdzību papildinājumus. Tādējādi konkrētajā gadījumā ar apstrīdētajām normām esot aizskartas Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās personas tiesības uz taisnīgu tiesu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona ir tiesīga iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi tad, ja tā ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī šādu iespēju nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējam konkrētajā gadījumā nav iespēju aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otro teikumu, ja personai nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, tad konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai skaitāms no 2021. gada 22. jūnija, kad Pieteikuma iesniedzējam kļuva pieejams pilns pirmās instances tiesas spriedums un viņam radās tiesības iesniegt apelācijas sūdzību. Pieteikums saņemts Satversmes tiesā 2021. gada 27. augustā. Tādējādi minētais termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtais daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Kriminālprocesa likuma 529. panta pirmās daļas 3.¹ punkta un 550. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc Aivara Lemberga pieteikuma (pieteikums Nr. 160/2021).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2021. gada 29. novembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kušīņš